

Оксана Кричківська,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: ВИКЛИКИ, РИЗИКИ ТА ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ

Сучасні процеси цифрової трансформації істотно змінюють підходи до організації та управління закладами освіти, висуваючи нові вимоги до керівників та управлінських команд. Стратегічне управління стає ключовим механізмом забезпечення успішності освітньої установи, оскільки дозволяє не лише реагувати на зміни, а й проєктувати розвиток, враховуючи технологічні тенденції, нормативні нововведення та очікування здобувачів освіти.

Питання цифрової трансформації освіти та розвитку управлінських компетентностей керівників закладів освіти досліджували численні вітчизняні та зарубіжні науковці. Так, науковець О. Засімович [1] аналізує сутність цифрової компетентності керівника закладу загальної середньої освіти в умовах неформальної освіти, підкреслюючи роль стратегічного планування та розвитку цифрової культури. Дослідник С. Толочко [2] зосереджується на формуванні цифрової компетентності педагогів у контексті цифровізації закладів освіти та дистанційного навчання, наголошуючи на необхідності технологічної готовності колективу. Науковець Д. Косюхно [3] досліджує цифрову трансформацію сучасної освіти, приділяючи увагу розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності учнів і педагогів. Сучасні дослідники-науковці Германсон, Кравченко та Г. Рябова [4] пропонують моделі кваліметричного оцінювання цифрової культури керівників шкіл, а О. Подденежний [5] розглядає управлінські аспекти цифрової трансформації освітніх установ у науковому дискурсі. Науковці М. Дергалюк та А. Мельниченко [6] аналізують управлінські виміри цифровізації в контексті регіонального розвитку, тоді як О. Гриценчук [7] досліджує міжнародні практики цифрового менеджменту і лідерства в освіті. Вчені Топольник та А. Цзянь [8] концентрують увагу на використанні цифрових технологій для формування самоосвітньої компетентності майбутніх викладачів. Загалом зазначені дослідження підтверджують, що цифрова трансформація потребує комплексного підходу, поєднання педагогічної доцільності та технологічних інновацій, а керівник закладу освіти є ключовим фактором її успішного впровадження.

Одним із найважливіших викликів цифровізації є необхідність формування цифрової компетентності усіх учасників освітнього процесу. Керівник закладу освіти має забезпечити належний рівень технологічної готовності колективу, створити умови для розвитку цифрової культури та безпечного освітнього середовища. Це потребує стратегічного планування, інвестицій у технічну інфраструктуру, вибору оптимальних цифрових платформ і ресурсів.

Водночас цифрова трансформація несе й ризики: інформаційна безпека, нерівний доступ до цифрових ресурсів, ризик поверхневого використання

технологій, що не сприяють розвитку критичного мислення й аналітичних умінь. Тому керівник закладу освіти має виконувати роль аналітика, оцінюючи доцільність та ефективність цифрових інструментів, а також передбачати можливі негативні наслідки їх упровадження.

Інноваційні рішення у сфері стратегічного управління передбачають використання цифрових інструментів моніторингу якості освіти, електронного документообігу, систем управління навчанням (LMS), а також аналітичних платформ, що дозволяють відстежувати навчальні результати, комунікацію в колективі та динаміку освітнього процесу. Важливою стає здатність керівника формувати цифрові освітні політики, які поєднують інновації з педагогічною доцільністю.

Цифрова трансформація вимагає нової управлінської культури, орієнтованої на гнучкість, відкритість до змін, командну роботу, розвиток лідерства та постійне професійне зростання педагогів. Ефективне стратегічне управління дозволяє закладу освіти стати конкурентоспроможним, інноваційним та здатним забезпечувати якісну освіту у швидкоплинному цифровому світі.

Отже, керівник закладу освіти виступає центральною фігурою у процесі цифрової трансформації. Його стратегічні рішення впливають на якість освітніх послуг, розвиток педагогічного колективу, інноваційний потенціал закладу та його здатність відповідати сучасним освітнім викликам. Саме тому удосконалення управлінських компетентностей керівників у сфері цифрового менеджменту є одним із пріоритетних завдань сучасної освітньої політики.

Список використаних джерел

1. Засімович О. І. Сутність поняття «цифрова компетентність керівника закладу загальної середньої освіти в умовах неформальної освіти». *Імідж сучасного педагога*. 2022. № 4(205). С. 65–69. URI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-4\(205\)-65-69](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-4(205)-65-69)
2. Толочко С. В. Цифрова компетентність педагогів в умовах цифровізації закладів освіти та дистанційного навчання. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2021. № 13(169). С. 28–35. URI: <https://visnyk.chnpu.edu.ua>
3. Косюхно, Д. Цифрова трансформація сучасної освіти: розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності учнів та цифрових компетентностей педагогів. *Молодь і ринок*. 2025. № 9/241. URI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.342320>
4. Германсон, Г. О., Кравченко, Г. Ю., Рябова, З. В. Кваліметричне моделювання цифрової культури керівників закладів загальної середньої освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2025. № 4(223). С. 18–23. URI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-4\(223\)-18-23](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-4(223)-18-23)
5. Подденежний, О. Управління цифровою трансформацією освіти: сучасний науковий дискурс. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2021. URI: <https://spne.ukma.edu.ua>
6. Гриценчук, О. О. Digital management and digital leadership as modern trends of the development of the school leader digital competence. *Digital Competence*

of Teacher 2025: Shaping the Future of Education. ІЦО НАПН Україна, 2025. . 83–87. URI: <https://lib.iitta.gov.ua>

7. Дергалюк, М. О., Мельниченко, А. А. Управлінські виміри цифрової трансформації освіти в контексті формування потенціалу розвитку регіонів. *Наукові перспективи*. 2023. № 7(37). С. 222–233. URI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7\(37\)-222-233](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7(37)-222-233)

8. Топольник, Я., Цзянь, А. Роль цифрових технологій у формуванні самоосвітньої компетентності майбутніх викладачів вищої школи. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2024. № 2(106). URI: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.2\(106\)2024.314961](https://doi.org/10.31865/2077-1827.2(106)2024.314961)